

Критично кураторство и сътрудничество в обучението (Cur8)

Еволюиращата роля на преподавателя по CVET

www.cur8learning.online

Информация за проекта

Заглавие на проекта:	Критично кураторство и сътрудничество в обучението (Cur8)
Номер на проекта:	2020-KA202-079257
Подпрограма или КА:	Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики
Партньори за създаване:	FU Uppsala, blinc, BUPNET, Apricot
Дата на изготвяне:	2022

Тази работа е предназначена за образователни цели и е лицензирана под [Creative Commons Признание-Некомерсиално-Сподобно на Споделяне на Споделяне 4.0 Международен лиценз](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/) @ [Консорциумът Cur8](https://www.cur8.eu/) (с изключение на посочените екранни снимки и съдържание)

Подкрепата на Европейската комисия за издаването на тази публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява единствено възгледите на авторите, и Комисията не носи отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.

Еволюиращата роля на преподавателите по ПОО в онлайн контекста

Съдържание

Введение в модула.....	1
Тема: Еволюиращата роля на преподавателя по ПОО/професионалиста в областта на обучението и развитието в онлайн контекста.....	4
Тема: Курсиране на учебно съдържание.....	10
Тема: Въздействие на изкуствения интелект (ИИ) върху обучението, подготовката и развитието.....	21
Тема: Насърчаване на критичната цифрова грамотност и управление на необходимите промени.....	27
Тема: Цифрово обучение и дизайн на цифровото обучение.....	34
Тема: Оценяване в онлайн среда.....	39

	ACTIVITY		TASK		IDEAS		LEARNING EXPERIENCE PLATFORM
	SELF ASSESSMENT		WORKSHOP		PODCAST/WEBINAR		COLLABORATE
	SELF STUDY		EXPLORE		e-LEARNING		TOOLBOX

Въведение в модула

Продължаващото професионално образование и обучение (ППО) е от решаващо значение за подпомагането на участието на възрастните в ученето през целия живот, така че те да могат да развиват, актуализират и подобряват уменията си. Ролята му е да осигури на възрастните умения за управление на прехода към пазара на труда, да им даде възможност да определят собственото си бъдеще и по този начин да осигури успешен преход на Европа към справедлива зелена и цифрова икономика и общество. Висшето образование и първоначалното ППО са важни, но за да постигнат пълния си ефект, трябва да бъдат допълнени от ППО.

Съществуват убедителни доказателства, че макар специалистите по обучение и развитие (L&D), работещи в областта на ППО, да признават, че създаването на цифрово съдържание и улесняването на онлайн сътрудничеството за целите на обучението са необходими умения, повечето от тях осъзнават спешната си нужда от повишаване на квалификацията в тази област; нужда, която вероятно се изостря от пандемията COVID-19!

В този модул се разглеждат цифровите умения и компетентности, от които се нуждаят специалистите по НИРД, за да могат ефективно да подкрепят повишаването на квалификацията и преквалификацията на възрастни обучаеми чрез продължаващо професионално образование и обучение (ППО). Макар да се прави преглед на редица подходи за дигитално обучение, основният фокус е върху развитието на специфични дигитални компетентности, необходими за подпомагане на прехода от традиционните подходи на създател на съдържание и презентатор" към тези на "улесняващ обучението, създаващ смисъл и подпомагащ". Следователно фокусът е върху цифровите компетентности, които се считат за съществени в контекста на разработването и предоставянето на програми за смесено обучение, сътрудничество, персонализирано и самостоятелно обучение за възрастни учащи се.

Цели и задачи на модула

Целта на този модул е да отговори на предизвикателството, свързано с променящата се роля на специалистите по обучение и развитие в сферата на професионалното образование и обучение, като подпомогне развитието на специфични цифрови умения, които позволяват възприемането на нови подходи към преподаването и ученето. Целите включват:

- ◆ Повишаване на осведомеността за това как се променя и развива ролята на преподавателя по ППО/професионалиста в областта на обучението и развитието
- ◆ Предоставяне на преглед на редица теми, свързани с цифровизацията на дейностите по преподаване и учене
- ◆ Подпомагане на развитието на умения и компетентности в областта на:
 - Цифрово куриране, създаване и споделяне на учебни ресурси

- Критична дигитална грамотност при създаване и куриране на учебно съдържание
- Управление и организиране на съвместно и самостоятелно учене
- ◆ Улесняване на персонализираните пътеки за повишаване на квалификацията в областта на цифровите технологии и непрекъснатото професионално развитие (CPD) за специалисти в областта на L&D

Резултати от обучението

След изучаването на този модул ще можете да:

- ◆ Обяснете как и защо се променя ролята на специалиста по НИРД и какви са последиците от това за ПОО и обучението на възрастни.
- ◆ Идентифициране на нови подходи в подкрепа на повишаването и преквалификацията на възрастните
- ◆ Използване на уменията за критична цифрова грамотност при създаване на учебно съдържание, включително за съвместно създаване и използване на отворени образователни ресурси (OER).
- ◆ Разкажете за ползите и стойността на курирането на учебно съдържание за вашето собствено развитие и за това на обучаващите се, които подкрепяте.
- ◆ Улесняване на съвместното онлайн обучение с възрастни учащи
- ◆ Самооценка на нивата на компетентност в областта на курирането на учебно съдържание, насърчаването на критичната цифрова грамотност сред възрастните учащи и улесняването на съвместното онлайн обучение преди и след завършване на персонализирания учебен курс
- ◆ Като използвате рамката за компетентност Cur8, създайте пътека за обучение за развитие на компетентността за самостоятелно повишаване на квалификацията/повишаване на квалификацията.
- ◆ Използване на редица теми "Как да" в платформата Cur8 Learning Experience Platform (LXP) и инструментите и приложенията в Cur8 Toolbox.

Развитие на компетенциите (вж. Рамката на компетенциите Cur8):

- ◆ Критично цифрово куриране на учебно съдържание
- ◆ Насърчаване на критичната цифрова грамотност (CDL) сред възрастните учащи и управление на необходимите промени
- ◆ Улесняване на съвместното онлайн обучение

Индикативно съдържание

- ◆ Еволюиращата роля на преподавателя по CVET/специалиста по обучение и развитие
- ◆ Курсиране на учебно съдържание
- ◆ Критична цифрова грамотност
- ◆ AI в обучението и развитието

- ◆ Техники за улесняване на онлайн сътрудничеството
- ◆ Дизайн на цифровото обучение
- ◆ Оценяване в онлайн среда
- ◆ Комуникационни стратегии за онлайн обучение
- ◆ Рамката за компетентност Cur8
- ◆ Използване на инструментите, приложенията и учебните материали на Cur8 "Как да" в подкрепа на развитието на компетентността

Продължителност: Приблизително 20 часа

Допълнителна литература и учебни материали

В платформата [Cur8 Learning Experience Platform \(LXP\)](#) и [Toolbox](#) ще намерите и редица помощни инструменти и ресурсни материали.

Тема: Еволюиращата роля на преподавателя по CVET/специалиста по обучение и развитие в онлайн контекст

Светът на труда се променя бързо и оказва огромно влияние върху продължаващото професионално образование и обучение (ППОО), повишаването на квалификацията, преквалификацията и ученето през целия живот. Новите работни практики, нововъзникващите технологии, гъвкавите модели на работа, разпръснатите местоположения и екипите от няколко поколения оказват пряко влияние върху разработването и провеждането на продължаващото професионално обучение и актуализирането на уменията. И разбира се, дълбокото въздействие на пандемията COVID-19 върху начина, по който работим и учим.

В този променящ се (и променен) свят на работа обучението и развитието на умения трябва да се развие; то трябва да стане достъпно, гъвкаво и адаптивно.

Пандемичната криза доведе до радикална промяна в целия образователен сектор, включително и в сектора на ПОО. Като цяло много, ако не и всички преподаватели и обучители в областта на ПОО преминаха към цифрова среда на преподаване. Те успяха да проведат поне част от часовете си онлайн и придобиха нови компетенции, ускорявайки цифровата трансформация. Много от преподавателите и обучителите обаче са имали много малко време да се подготвят за прехода към онлайн обучение, което означава, че не са имали необходимия набор от умения, за да се адаптират към новата среда, и са продължили да използват остарели методики (напр. "смъртта" на Powerpoint!), неподходящи за новите обстоятелства. В резултат на това за много обучители и обучаеми първият им опит с цифровото обучение често беше отрицателен.

Трудностите, с които се сблъскваха, се засилваха от липсата на възможност за развитие на практически умения. Обучението по МСП почти винаги съдържа значителен практически компонент, който се предоставя в лична среда. Най-често използваният модел за този вид обучение е груповата практика. Тези предпоставки означават, че CVET невинаги се поддава на лесен преход към цифров формат на преподаване и учене.

Според Световния икономически форум пандемията COVID-19 е разбила мита, че обучението от дома и онлайн обучението е непрактично или неефективно. Цифровото обучение и обучението чрез телеприсъствие ще се превърнат в общоприета, "задължителна" част от смесената работна и учебна среда⁽¹⁾.

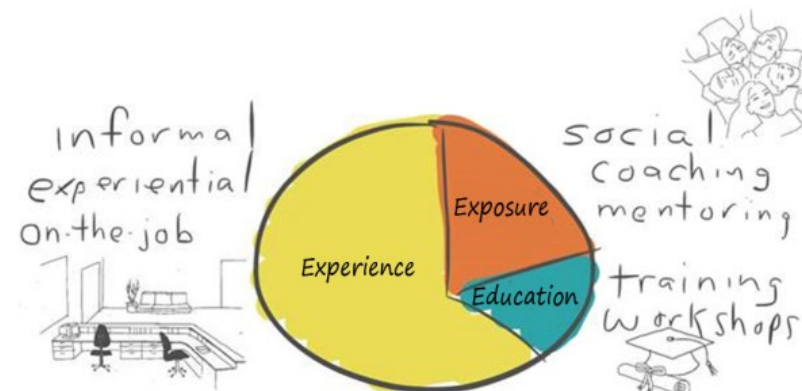
Пандемията също така подчерта значението на повишаването и преквалификацията на служителите. Тъй като много предприятия се бореха да останат на повърхността по време на пандемията, специалистите по L&D трябваше да се съсредоточат върху развитието на нови умения у служителите си, за да им помогнат да се адаптират към новите роли и отговорности.⁽²⁾

Още преди пандемията обаче ролята на преподавателите по ПОО и на специалистите по обучение и развитие (OPP) беше в процес на преход, но не винаги с необходимите темпове. Ключова промяна беше признаването на необходимостта от преминаване от предоставяне на обучение към повишаване на ефективността, подкрепена от необходимостта НИРД на работното място да бъде съобразена с бизнеса и да дава осезаемо

организационно и индивидуално въздействие. Признавайки, че повечето обучения се провеждат неформално (извън модела 70-20-10), тази промяна също така все повече признава нуждата от подкрепа за социалното, експерименталното и работното обучение.

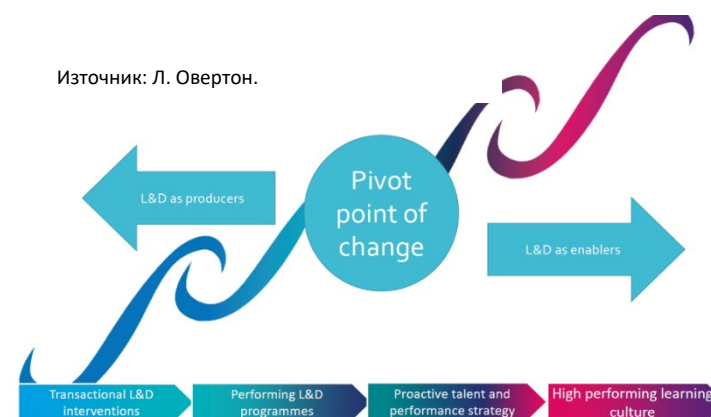
Днешните учаци разполагат с повече средства за получаване на информация, отколкото предишните поколения. Напредъкът в технологиите е създал неограничени възможности за предоставяне на обучение, което създава предизвикателство за много ръководители в областта на обучението да изберат правилния инструмент за обучение.

Моделът 70-20-10 продължава да предизвиква професията да мисли за това кой ще бъде най-ефективният подход за аудиторията. Как можем да осигурим обучение, което е най-ефективно разработено, за да отговори на нуждите на обучаемите?

Много от интервенциите за учене сега се провеждат най-добре в хода на работната дейност, а не в класната стая. Цифровите технологии позволяват обучението да бъде достъпно по всяко време и навсякъде, като много хора избират да учат в собственото си време и често от собствените си източници на обучение и знания. С разпространението на богато, лесно достъпно онлайн съдържание, дизайнът на обучението се измества не само от създаване, но и от куриране на учебно съдържание.

Този нов образователен пейзаж създава много нови възможности, но и редица предизвикателства. Учащите трябва да бъдат в центъра на проектирането и предоставянето на обучение. Развитието се измества от дейности, които се извършват за обучаемите, към ресурси, които са "на разположение" на обучаемите, за да имат те достъп до тях по свой собствен начин. Цифровите платформи за сътрудничество, онлайн социалните платформи и общностите от практики вече могат да осигурят среда, в която дискусиите, свързани с изпълнението, се провеждат в "реално време" и съответно се определят нуждите от обучение.

Уменията на преподавателите в областта на ПОО и на специалистите по обучение и развитие трябва да се променят от тези на "мъдреца на сцената" (създаващ и представящ обучението) към модела на "куратор и портиер" - насочване на обучаемите към отлично съществуващо учебно съдържание; "водач от страни" и "помощник в обучението".

Това е промяна в начина на мислене, както и в набора от умения.

Превръщане в портиер на съдържание

[Джейн Харт](#) от "Модерно обучение на работното място" въведе термина "**куратор-домакин**". Тя пише за прехода от доставчик на съдържание към консиерж по въпросите на обучението, при който специалистите по НИРД работят като индивидуални консултанти по изпълнението, за да търсят ресурси за обучение както на работното място, така и извън него, и да помагат на работниците да се свързват с други хора в организацията или в индустрията. По-специално тя насърчава този подход за изграждане на култура на непрекъснато самообучение и саморазвитие.

Ако сте отговорни за това да помагате на хората да се учат непрекъснато и да бъдат в крак с времето, вече знаете, че официалните курсове за обучение не са достатъчни. Те са чудесни за започване на работа, но дори и най-добрите курсове и ресурси остаряват.

Непрекъснатото учене означава точно това: Непрекъснато намиране на подходящо съдържание от различни източници. Това обаче не е лесно и потенциално отнема много време. Съдържанието е твърде много, за да може всеки човек да го консумира, дори и в нишови области. Нуждаем се от "доверени водачи", които да откриват и споделят най-подходящото и най-качественото съдържание. Именно тук кураторството на съдържание се превръща в критично умение за цифрова грамотност за професионалистите в областта на обучението.

Курирането на съдържание е процес на непрекъснато намиране, филтриране, осмисляне и споделяне на подходящо съдържание. И така, как го правите в обучението? Не като просто го търсите в Google! Преподавателите все по-често се сблъскват с предизвикателството да намират, филтрират, създават и управляват цифрово съдържание, за да повишат ефективността на обучението.

Днес обаче има много приложения и инструменти с изкуствен интелект, които могат да автоматизират този процес.

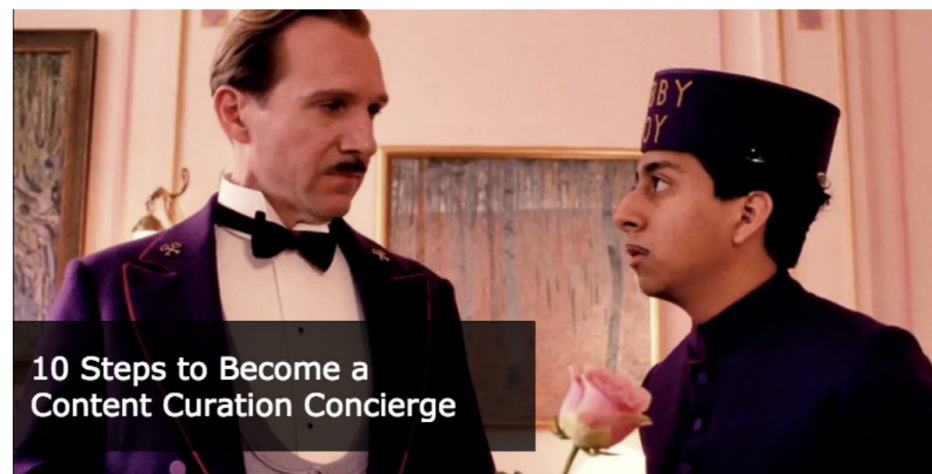

Вижте примери в Cur8 Toolbox:

<https://lpx.cur8learning.online/product-category/curation>

Задача: Прочете следните стъпки, за да се превърнете в "куратор-поръчител". [10 стъпки, за да се превърнете в портиер за куриране на учебно съдържание | Anders Pink](#)

Формиране на бъдещето на обучението

Напредъкът в технологиите, промените в състава на работната сила, дефинициите на самата работа, изискванията на обучаващите се и необходимостта да се докаже въздействието върху резултатите - всичко това има значение за това, че специалистите в областта на обучението и развитието си задават въпроси относно фокуса и подхода, който трябва да се прилага към обучението и развитието. Що се отнася до промяната на начина на мислене, идентифицирахме шест съставки за успех при формирането на бъдещето на обучението:

Развитието на уменията продължава да бъде основен акцент след пандемията, като в цяла Европа се наблюдава устойчиво ниво на повишаване и преквалификация на уменията. Смята се, че една трета от повишаването на квалификацията е в отговор на непосредствена бизнес нужда, което показва как екипите от хора се адаптират, за да се справят с променящите се приоритети. Приоритети в областта на

уменията са подпомагането на преките ръководители, улесняването на гъвкавата работа и развиването на способностите за организационно развитие и управление на промените.

Въпреки сеизмичния преход към цифрово обучение обаче използването на технологиите, които имат потенциала да направят обучението по ПОО по-ангажиращо и ефективно, остава слабо. Делът на доставчиците на ПОО и бизнес организациите, които използват мобилни приложения, чатботове, VR и AR анимации или игри, е почти непроменен от 2019 г. насам.

През 2022 г. CIPD определи 10 области, които показват къде и как специалистите по НИРД имат възможност да стимулират организационните резултати, да повишат ангажираността на учащите и да развият своята практика⁽³⁾. Тези промени могат да предизвикат традиционния подход към обучението. Въпреки това, докато го предизвикват, ние вярваме, че все още има място за формално улеснено обучение, когато се адресират съответните пропуски в изпълнението, както и се използват предимствата на съответното технологично развитие.

В рамките на проекта Cur8 нашата цел е да повишим осведомеността за тези промени в ролята - еволюиращата роля на ECVET преподавателя/професионалиста в областта на обучението и развитието - като се фокусираме по-специално върху насърчаването и улесняването на следните промени сред преподавателите в областта на CVET и професионалистите в областта на обучението и развитието:

1. Преминаване към подход на куратор и портиер, а не само на създател
2. Даване на възможност за избор на потребителя и съвместно създаване, а не предписано учене (улесняване и подпомагане на самостоятелното учене): Овластяване на учащия.
3. Създаване на възможности за социално и неформално учене в подкрепа на формалното обучение
4. Улесняване на обучението "точно навреме" и "в движение", при което учащите могат да получат достъп до съдържанието по начин и във време, които са най-подходящи за тях.
5. Създаване на увлекателно обучение на парче с помощта на подкастове, видеоклипове, подбрани връзки, съвместни онлайн дискусии, форуми, платформа за обучение - представяне на теми за обучение, подобно на Netflix (напр. Cur8 LXP)
6. Дигитално-мобилно обучение в подкрепа на присъственото обучение (смесено обучение)

Препратки

- (1) Как COVID-19 ще промени начина на учене и работа - Световен икономически форум. <https://www.weforum.org/agenda/2021/04/future-remote-working-digital-learning-covid-19>
- (2) Обучение по време на пандемията - GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/publications/learning-during-the-pandemic>.

- (3) Практика, развиваща обучението и развитието: CIPD 2021. <https://www.cipd.org/uk/knowledge/factsheets/evolving-practice-factsheet/#what-are-the>
- (4) Доклад за състоянието на цифровото обучение през 2023 г: [Изтеглете .pdf на доклада, като кликнете тук](#)

Тема: Курсиране на учебно съдържание

Каква е целта на курирането на съдържание?

Когато погледнете колко много блестящо съдържание има днес в подкрепа на обучението на възрастните, предизвикателството не е в създаването му, а в това, че то просто е толкова много! Откъде да започнете? Колко време ще ви отнеме да намерите това, което ви е необходимо?

Помислете колко много мисли се влага в избора на най-добрите артефакти за една изложба, същата мисъл и грижа трябва да се вложи и в подбора на съдържанието за обучение и подкрепа на работата.

Неговата цел е да подпомогне стратегиите за учене и изпълнение, като събере най-доброто и най-подходящото съдържание за конкретна нужда или аудитория и го направи лесно достъпно за учащите.

Съдържанието може да идва от много места - от интернет, подкасти, видеоклипове, интервюта, а може би и от организационни публикации в блогове. Работата на куратора е да "събере" съдържанието, да му предостави контекст и да го направи достъпно.

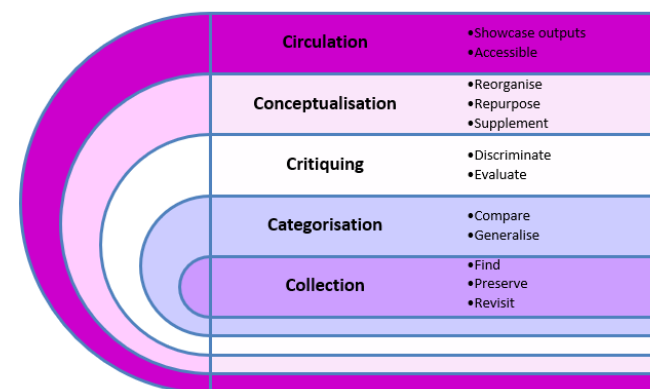
Курирането на съдържание е важна дейност, която осигурява най-добрата информация, за да може персоналът и организациите да бъдат ефективни, иновативни и конкурентоспособни в бързо променящия се свят. За да прави това ефективно, специалистът по обучение и развитие трябва да развие критични умения за цифрова грамотност.

Ясно е, че има огромни възможности за преподавателите по CVET и специалистите по L&D в организациите да използват курирането като стратегия за подпомагане на обучението.

Учене Куриране на съдържание е нещо много повече от събиране на много информация, то е свързано с:

- ◆ Определяне на основните цели или теми в подкрепа на обучението и изпълнението
- ◆ Намиране и филтриране на най-добрата информация и
- ◆ Обясняване на значението или предоставяне на контекст за курираното съдържание

Компетентността за куриране на учебно съдържание може да се определи като способността: **"Да се трансформира преподаването и ученето чрез ефективно събиране, категоризиране, критикуване, концептуализиране и разпространение на ресурси, за които се счита, че имат стойност (учебна и) съдържателна."**

Източник: адаптирано от
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1074044.pdf>

Гледайте този видеоклип, за да видите пример за това как курирането на съдържание се използва в подкрепа на актуализирането на строителните умения.

Не всички нужди от учене изискват официален курс, а много от тях могат да бъдат подкрепени от съдържание, което е лесно достъпно, когато възникне необходимост. Обикновено по-голямата част от нашето учене е неформално, опитно и често се осъществява на работното място като част от професионалния живот. Ето защо създаването на стратегия за куриране на съдържание е толкова важно както за организациите, така и за отделните учещи.

В обобщение:

- ◆ Курирането на съдържание подпомага стратегиите за обучение, като събира най-доброто и най-подходящото съдържание за конкретна нужда или аудитория и го прави лесно достъпно за учещите.
- ◆ Курирането на съдържание е ефективен и гъвкав начин за създаване на учебно съдържание за работната сила и в организациите за професионално обучение и обучение.
- ◆ В бързо променящия се свят актуализирането на информацията е по-важно от всякога - курирането на съдържание прави учебните материали достъпни в хода на работата.
- ◆ Тя гарантира, че обучаемите разполагат с най-доброто внимателно подбрано и филтрирано съдържание, насочено към определена група.

<https://youtu.be/CbSPi5bMu44>

Процесът на куриране на съдържание търси, филтрира, вгражда и контекстуализира учебните ресурси.

Какво е необходимо, за да бъдете страхотен куратор на съдържание за обучение?

Според статия в Scoop.it ², един отличен куратор на съдържание е човек, който може да прилага умения за критична цифрова грамотност, за да:

1. Намерете най-подходящия материал за темата
2. Виждане на модели и тенденции
3. Определяне на групите и контекста на темата
4. Ориентиране в сложността на наличната информация

В допълнение към тези умения добрият куратор трябва да умее да:

- ◆ Намиране и оценяване на ценно съдържание
- ◆ Сортиране, организиране и структуриране на съдържанието, така че то да бъде възможно най-достъпно.
- ◆ Контекстуализиране на съдържанието, за да го направите възможно най-значимо за конкретна аудитория
- ◆ Създаване и пренасочване на съдържание, когато то увеличава основната стойност.

Ефективното куриране обаче се ползва от истински специалисти по темата, които са компетентни, познават своята област и имат "интелектуално любопитство". Ролята на куратор на учебно съдържание е важна и изисква специфични умения и опит.

За да бъдете ефективни в областта на обучението, трябва да притежавате следните качества и атрибути.

Вие ли сте или бихте могли да сте? Какви са нуждите ви от развитие?

Разгледайте следните въпроси:

- ◆ Страстно ли се интересувате от своята област на компетентност?
- ◆ Признат ли сте като надежден модел за подражание във вашата област?
- ◆ Притежавате ли умения за критична цифрова грамотност (способността да анализирате и оценявате критично цифрово съдържание: вж. по-долу)?
- ◆ Разбирате ли контекста на сектора/организацията, с която работите?

- ◆ Имате ли опит в проучването на източници на съдържание, включително на OOP?
- ◆ Как се справяте със запитванията за информация от учащите?
- ◆ Как да разпределяте, каталогизирате и архивирате учебното съдържание в теми за удобен достъп.
- ◆ Уверени ли сте, че можете да представяте съдържание по креативен, ангажиращ и интересен начин?
- ◆ Можете ли да напишете просто копие, за да обясните значението на съдържанието?
- ◆ Приемате ли новото мислене и промените?
- ◆ Сътрудничите ли си с колеги и външни организации при разработването на учебно съдържание?

Въпреки че всички тези характеристики са важни, първите четири са жизненоважни.

Преподавателите по CVET/професионалистите в областта на научните изследвания и развитието трябва да бъдат ентузиазирани експерти, които са пример за подражание в своята специалност и могат да осигурят съдържание, което подпомага подобряването на ефективността, с ясно разбиране на контекста.

Ролята на автоматизацията при филтрирането на съдържание

На етапа "намиране и филтриране" или "търсене" на процеса кураторите на съдържание могат и трябва да използват автоматизирани процеси. Това е мястото, където кураторството като набор от умения се промени през последните години. Просто не можете да намерите и прочетете всичко ръчно, докато обхождащите устройства и алгоритмите могат.

Въпреки това, според проучването на CIPD Learning and Skills at Work Survey 2021, само 4% от организациите използват технологии в подкрепа на кураторството!

Съществуват приложения, които могат да извършват този вид куриране, напр. приложението Anders Pink⁸ и алгоритъм, който претендира да преглежда над 8 милиона публикации, публикувани ежедневно.

Ключовото умение е да можете да използвате автоматизирани процеси, за да обобщавате и филтрирате подходящо съдържание. На прост език това е разликата между човек, който може да въведе термин за търсене в Google, и човек, който разбира значението на разширеното търсене и филтриране и може да ги използва, за да върне много по-подходящо съдържание.

Разширено използване на автоматизирани инструменти

Можете да използвате автоматичен инструмент като Google, за да намерите авторитетно съдържание за електронно обучение, или можете да използвате RSS емисии, например от сайт като Elearning Industry, за да видите цялото ново съдържание, което публикуват. И двата начина са много прости и груби за намиране на съдържание. Резултатите от търсачките се влияят силно от марките и търговските съображения, включително поставянето на рекламно съдържание над резултатите от търсенето - и дори от географията. Като използвате автоматизирани и разширени функции за търсене, можете да прецизирате филтрите си, за да намерите съдържанието, от което се нуждаете.

В случая с приложението Anders Pink например можете да зададете тема, като например електронно обучение, а обхождащите устройства и алгоритъмът ще намерят и филтрират за вас всички най-нови статии, публикувани всеки ден за електронно обучение. Умението на куратора обаче е да отиде по-далеч. Например можете да използвате комбинации от ключови думи, за да филтрирате съдържание само за тенденциите в електронното обучение или например за дизайн на електронно обучение, базиран на игри. Кураторът може допълнително да усъвършенства автоматичното си куриране, за да филтрира съдържание само от конкретни домейни, на които се доверява, или RSS емисии, или дори само това, което споделят експерти в областта. По този начин кураторът може да използва ефективно автоматизацията на етапа на намиране и филтриране. При курирането по-малкото е повече. Всеки може да използва Google и да получи 2 милиона резултата. Това не е куриране. Искате да намерите и филтрирате качествени статии, които са изключително подходящи за вашата аудитория.

Как се развиват автоматизираните инструменти

Понастоящем автоматизираните инструменти се справят най-добре с агрегирането и филтрирането. Развитието на машинното обучение и изкуствения интелект обаче означава, че те започват да добавят стойност отвъд агрегирането и филтрирането. Например, те могат да разглеждат фактори като колко споделяния са получили статиите, и по-конкретно алгоритмите могат да разглеждат колко от вашата мрежа или вашия екип са споделили статиите. Те могат също така да прегледат колко от тях са подкрепили статията или са я коментирали. Алгоритмите могат също така да разгледат автора на статията и авторитета на домейна, в който е публикувана статията. По този начин алгоритмите могат да помогнат да се определи дали е по-вероятно дадена статия да е релевантна и да представлява интерес за вас. Добрият куратор може да използва тези фактори, за да усъвършенства допълнително автоматизацията на съдържанието.

Въпреки това, автоматизацията, макар и да е от съществено значение за доброто куриране, в момента ви отвежда само дотам, но може да бъде полезна при първоначалното класифициране и синтезиране на съдържанието. Машините намират, обобщават и филтрират. Курирането се нуждае от човешко докосване.

Ръчно куриране на съдържание

Pinterest е чудесен пример за ръчно подбрано съдържание. Потребителите на Pinterest намират и споделят снимки, блогове и друго съдържание и ги подреждат в свои собствени "табла с пинбордове", които действат като персонализирано куриране на съдържание. Потребителите могат да разглеждат съдържанието на потребителите и да запазват отделни пинове в собствените си табла. Обикновено таблото на даден потребител е организирано около централна тема или тематика. Всеки борд е много персонализиран, той е това, което кураторът иска да сподели със своята аудитория.

Специфични курсове или програми за обучение

Макар че курирането придоби голяма популярност в областта на L&D, обучението все още се търгува предимно с курсове и програми. Те могат да бъдат базирани на класни стаи, електронно обучение или комбинация от тези и други методи. Те, разбира се, все още са жизненоважни, за да помогнат на хората да достигнат определено ниво на компетентност. Проучванията обаче показват, че само 10% от обучението ни идва от подобни формални курсове. Веднага след като ги завършите, те вече са остарели. Новото съдържание като новините от бранша, тенденциите и най-добрите практики, споменати по-горе, трябва да бъде достъпно за обучаващите се. Ето къде кураторството играе роля в дизайна на обучението. Кураторът може ръчно да състави списък с подходящи статии, които да допълват формалното обучение. Например:

- вграждане на най-новите външни статии за лидерството като част от курса по лидерство, които да се четат и обсъждат преди целенасочена дискусия
- Изготвяне на списък с литература за тенденциите в облачните изчисления и започване на дискусия за въздействието на тези тенденции след завършване на въвеждащ модул за електронно обучение.
- Поставяне на задача за анализ и споделяне на мнения за новите тенденции в областта на изкуствения интелект въз основа на последните статии

Ключът тук е къде да поставите подбраното съдържание. В идеалния случай то трябва да е възможно най-близо до официалното ви съдържание. Един от начините е да вградите курирано съдържание директно в системата за управление на обучението или в платформата за обучение.

Например, има плъгини за Moodle, които ви позволяват да направите това.

Поддържането на това съдържание заедно с официалните ви курсове и смеси увеличава вероятността обучаемите да го открият, вместо да ги изпращате в друга платформа.

Курирането на учебно съдържание като ключова компетентност в областта на цифровата грамотност за преподавателите по CVET

Цифровото куриране на учебно съдържание е вградено в приобщаващото и свързано учене, при което преподавателят в областта на ПОО/специалистът по НИРД се превръща в помощник на учено, в "страничен водач", а не в традиционната дистанцираност и формалност на представянето на съдържанието от "мъдреца на сцената".

Кураторството включва мултимодални умения, които днес са от основно значение за ефективното ориентиране в богатите и сложни информационни и медийни пейзажи. В основата си то е акт на решаване на проблеми. Става дума за намиране, съхраняване и организиране на съответната информация по достъпен начин.

Курирането може да се разглежда като основна компетентност за критично изследване, обобщаване и разказване на истории в цифровата култура. Тя включва способността както на специалистите по ПОО/обучение и развитие (OPP) да комбинират ефективно източници, идеи, съдържание и платформи, за да създават ясни, контекстуализирани и балансирани възможности за учене, така и, което е важно, как да развиват тези компетентности у учащите, за да могат те да се превърнат в ефективни самостоятелни и автономни учащи.

Специалистите по Л&Д и обучаващите се трябва да умеят да събират, пренасочват и усвояват съдържание, като запазват точността, съгласуваността, потока на разказа и гледната точка. Компетентността може да се определи като способност: "Да се трансформира преподаването и ученето чрез ефективно събиране, категоризиране, критикуване, концептуализиране и разпространение на ресурси, за които се счита, че имат (учебна и) съдържателна стойност."

Съдържанието е "там" - курирането ни позволява да се съсредоточим върху проектирането на процеса на обучение.

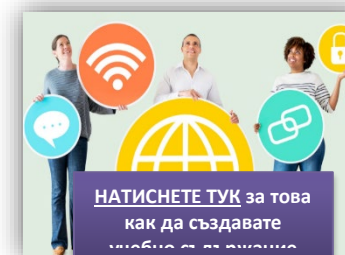
Рамката за компетентност Cur8: Самооценка

Като използвате **рамката за компетенции на Cur8**, която може да бъде изтеглена от **платформата Cur8 Learning Experience (LXP)**, [кликнете ТУК](#), прегледайте компетенциите на "Куриране на цифрово учебно съдържание" и оценете текущото си ниво на компетентност в "**Критично цифрово куриране на учебно съдържание**". Започнете, като попълните теста за проверка на компетентността на Cur8, който е достъпен на LXP: <https://lxp.cur8learning.online/the-cur8-competence-check>

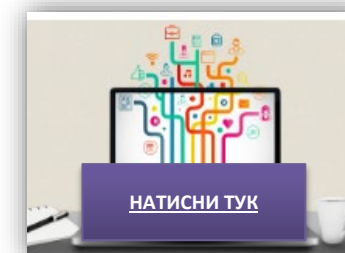
За да научите как да курирате учебно съдържание и да генерирате учебни преживявания от курирано съдържание, отидете в Cur8 LXP и вижте темата за обучение: [Куриране на учебно съдържание](#). Тази тема за ООР е достъпна за обучение онлайн или за изтегляне.

Задача: Попълнете Ръководството за критично цифрово куриране на учебно съдържание

Модулът: Съдържанието в онлайн контекста предлага широк спектър от практически ръководства/теми за това как да се проектира учебният процес, като се използва курирано учебно съдържание. Те включват начини за създаване на машъпи, подкасти, видеоклипове, тестове, цифрово разказване на истории и много други.

Посетете **Cur8 LXP**, за да почерпите вдъхновение, съвети и техники, с които да направите онлайн обучението по-завладяващо.

Постигане на трансформационна промяна на работното място

"Професионалистът в областта на обучението, който може да контролира вниманието на обучаемите, като **управлява** огромното количество разпространение (т.е. учебно съдържание), наистина има силата да постигне трансформационна промяна в съвременните организации. Ето моите 3 урока за кураторите... и едно предупреждение!⁷

Урок 1: Имитирайте начина, по който хората учат у дома, и правете същото на работното място. Случвало ли ви се е да потърсите в YouTube видеоклип "как да сглобите нещо"? Или как да поправите нещо? Помислете си колко естествено е било това и колко лесно е било. Защо ученето на работното място е толкова различно? И трябва ли да е така? Възможността да "закусим" ученето на малки парченца имитира начина, по който учим, когато сме извън работното място, така че го възпроизвеждайте колкото е възможно повече.

Урок 2: Научете ги да ловят риба. Командно-административният подход на "класическите" екипи по НИРД за централизиране и владение на процесите и инструментите на обучението.... Защо да не децентрализираме и да не създадем мрежа за обучение, която да дава възможност на потребителя да избира желаното от него обучение, когато го желае? Днес има множество платформи, които могат да покрият традиционната LMS, да осигурят достъп с еднократна регистрация до библиотеките със съдържание под тях и да дадат на обучаемите възможност да "споделят", "харесват" и да създават свои собствени канали за разпространение (списъци за възпроизвеждане, създадени от обучаемите).

Урок 3: Създайте култура на участие, за да ускорите развитието на способностите. Курирането се вписва добре като част от "културата на участие", тъй като хората, които разполагат с технологични възможности, архивират, анотират, използват и разпространяват учебно съдържание. Способността да се оценява критично съдържанието и да се споделя информация в среда на участие е ключов аспект на "металитературата" (Maskey and Jacobson 2011); единна конструкция, която подпомага придобиването, създаването и споделянето на знания в онлайн общности, работещи в сътрудничество.

Предупреждението: хомофилия... или "любов към същото". Наличието на хомофилия е установено в множество изследвания. Повече от 100 проучвания, в които е наблюдавана хомофилия, потвърждават, че сходството поражда връзка. Лицата в хомофилни отношения имат общи характеристики, които улесняват връзката и общуването. Предупреждението за съвременния куратор е, че по същия начин, по който хомофилията в биологичния свят може да доведе до кръвосмешение, хомофилията или липсата на разнообразие и оспорване на статуквото може да задуши творчеството и прогреса в рамките на мрежовата система за разпространение (помислете за "ехокамерите" на някои канали на социалните медии, където всички са съгласни, а различното мнение се крещи и цензурира). Отговорът, разбира се, е постоянно да се подбира съдържание за тези групи, което поставя въпрос, предизвикателство или радикална нова идея."

Източник: Пол Бойвитис, LinkedIn

Съвети за авторското право

Както при повечето неща, свързани със съдържанието, авторските права са важен въпрос. Но не е необходимо да бъде сложен. Ето 10 съвета, които ще ви помогнат да кураторствате в рамките на законите за авторското право.

1. Използвайте хипервръзка към свободно достъпен онлайн ресурс, например TedTalk, видеоклип в YouTube или онлайн статия. Това може да бъде добавено към страница в интранет, уебсайт или система за обучение, имейл или бюлетин.
2. Уверете се, че хипервръзките са ясно обозначени с източника и добавете някакъв контекст, за да разберете защо са подходящи.
3. Избягвайте свързване или рамкиране по начин, който възпроизвежда материал от свързания сайт; вместо това осигурете път към съответната страница на свързания сайт.
4. Извършвайте всички необходими проверки, за да се уверите, че произведението, към което се препраща, не е било публикувано на този сайт без съгласието на собственика на авторските права.
5. Обмислете възможността за включване на отказ от отговорност на сайта, към който се препраща, по отношение на надеждността на всяка информация на сайта, към който се препраща; това може да намали отговорността за незаконно съдържание.
6. Проверете правилата и условията на свързания сайт, за да разберете дали те съдържат някакви ограничения за свързване или рамкиране.
7. Партнирайте си с признат доставчик на услуги за куриране, за да интегрирате съдържанието в системата си за обучение.
8. Разгледайте системи, които ви позволяват да създавате електронни списания, като просто добавяте връзки. Те автоматично привличат ключово, допустимо съдържание.
9. Имайте предвид, че изображенията, използвани в оригиналния ресурс, също могат да бъдат обект на авторско право, така че използвайте безплатни произведения на изкуството в хостинг сайта си или изображения, за чието използване имате лиценз.
10. Посочете съществуващи списъци за четене, общности от практики или личности, които да следвате чрез социалните медии.

Запомнете: Ако имате някакви съмнения относно възможното нарушаване на авторските права и интелектуалната собственост при курирането на съдържание, е важно да потърсите правен съвет. Може да се наложи да получите разрешение от собственика на съдържанието, ако искате да възпроизведете някой от ресурсите.

Препратки:

- (1) Кой са вашите куратори на съдържание и какви умения трябва да притежават? <https://www.missiontolearn.com/content-curator> .
- (2) Куриране на съдържание за образование: Ползи, съвети и случаи на употреба, от които се нуждаете
<https://blog.scoop.it/2020/02/25/content-curation-for-education-benefits-tips-and-use-cases-you-need-for-success> .

- (3) Топ 7 инструменти за куриране на съдържание за образованието - Raccoon Gang. <https://raccoongang.com/blog/top-7-content-curation-tools-education> .
- (4) СЪДЪРЖАНИЕ ЗА УЧЕНЕ - Anders Pink. <https://anderspink.com/documents/content-curation-book.pdf> .
- (5) Куриране на съдържание: Ръководство за куриране на съдържание за обучение и <https://www.sproutlabs.com.au/blog/content-curation-for-learning> .
- (6) Как да използваме ефективно курирането на съдържание за обучение. <https://www.edgepointlearning.com/blog/content-curation-for-learning> .
- (7) Контролиране на ограничения ресурс на вниманието: 3 урока... и предупреждение... за куратори на обучение
<https://www.linkedin.com/pulse/controlling-limited-resource-attention-3-lessonsand-paul-boicovitis>
- (8) Anders Pink Curation App - курирано съдържание с изкуствен интелект за обучение: <https://anderspink.com>

Тема: Въздействие на изкуствения интелект (ИИ) върху обучението, подготовката и развитието

В постоянно развиващия се пейзаж на обучението и развитието изкуственият интелект (ИИ) се превръща в трансформираща сила. Все повече се признава неговият потенциал да революционизира обучението на работното място, да подобри запазването на знанията и да подпомогне професионалното израстване на служителите. Въпреки това, както при всеки технологичен напредък, има вълнуващи възможности и предупредителни бележки, които трябва да се вземат предвид.

Изкуственият интелект се определя като разработване на компютри, които да участват в мисловни процеси, подобни на човешките, като учене, разсъждаване и самокоригиране. Той включва машинното обучение и когнитивните изчисления.

През 2022 г. изкуственият интелект (ИИ) набра голяма популярност, особено като инструмент за подобряване на обучението на работното място. Напредъкът в технологиите предоставя нови възможности за специалистите по L&D. Цифровите платформи за обучение улесняват повече от всякога сътрудничеството и споделянето на знания между разпръснати служители.

Специалистите по Л&Д трябва да обмислят как най-добре да използват ИИ, тъй като той продължава да се развива. Това включва етични съображения, но също така и използване на технологията в съответствие с нуждите на бизнеса и индивидуалното обучение, а не просто да се прилага заради самата технология. Трябва да приложим това, което знаем за офлайн обучението, към цифровата стратегия.

Куриране на съдържание за образование и обучение с помощта на AI

Както вече споменахме, курирането на съдържание е също толкова важно умение за L&D, колкото и дизайнът на обучението. (Всъщност, в много отношения то е форма на дизайн на обучението.) Ние твърдим, че курирането на съдържание за обучение трябва да бъде основно умение за дигитална грамотност за преподавателите по CVET и специалистите по обучение и развитие.

Десетте ключови фактора, които вече са в действие и които, наред с другото, проправят пътя за много по-широко и бързо възприемане на практиките на куриране в ПОО, са:

- Огромно количество информация, която трябва да се организира
- Нарастващ брой "отворени" центрове за съдържание за преподаване и учене
- Постоянно променяща се информация
- Информацията от реалния свят не се съхранява в силози
- Пазарът на труда се променя - необходими са нови умения, а старите трябва да се актуализират
- Появяват се алтернативни системи за сертифициране, включително за неформално обучение, например LEVEL5

- Преподавателите могат да създават свои собствени учебници
- Образователният пазар е отворен за хиляди конкуренти
- Съществува търсене на *надеждни насоки* - б.р., влиянието на "фалшивите новини" = недоверие (напр. настоящите дебати за Wikipedia)

Процесът на намиране, обединяване и подбор на подходящо съдържание винаги е бил ключово умение в дизайна на обучението, а с развитието на мрежата и нарастването на обема на съдържанието тези умения за куриране на съдържание стават все по-важни. Нуждаем се от способността да филтрираме огромните обеми ново съдържание, преди да го оценим, изберем и добавим стойност към него.

Нарастването на обема на съдържанието и постоянно променящата се информация е една от причините, поради които се смята, че цифровото куриране на учебно съдържание е в състояние да промени обучението.

Темпото на промените в днешно време означава, че служителите в областта на L&D просто не могат да създават цялото съдържание, от което се нуждаят обучаемите. Въпреки това в интернет е налично огромно количество съдържание, което може да бъде достъпно и предоставено в помощ на обучаващите се.

С помощта на изкуствения интелект специалистите по L&D могат да разберат по-добре поведението на съвременните обучаеми и да помогнат за разработването на начини за обучение, за да подобрят учебния опит. С помощта на такъв прогнозен анализ организациите могат да разработят по-интелигентно учебно съдържание, което е интуитивно и отговаря на учебния път на учащите.

ИИ несъмнено започва да трансформира начина, по който се предоставя съдържание, като същевременно насърчава запазването на знания.

Приложение на чатботовете с изкуствен интелект

Развитието на чатботовете с изкуствен интелект вероятно ще продължи с бързи темпове и за доставчиците на услуги за професионално обучение и обучение и за работодателите е важно да бъдат в крак с напредъка, поне като наблюдатели, ако не и като потребители. Той има потенциала да преоформи работните места, да генерира нови роли, да промени уменията, от които се нуждаем, или да запълни пропуските в уменията, които много организации имат в момента. То може да поеме и задачи, които да позволят на специалистите по L&D да бъдат по-продуктивни, иновативни и стратегически насочени. Но тези и други възможности крият и рискове. Те ще станат по-ясни, когато се научим как да използваме тези технологии и как те ще оформят бъдещето на работата.

Последици за уменията и обучението

"ИИ може да помогне за персонализиране и ускоряване на обучението. Способността му да събира и обобщава информация и да води разговори означава, че той може да се превърне в личен учител по някои предмети.

Разговорният изкуствен интелект (чрез чатботове и др.) може да намали уменията, необходими за придобиване на компетентност за някои задачи (deskill), като увеличи броя на хората, които могат да изпълняват задачата компетентно. С инструментите на разговорния ИИ, които бързо изготвят чернови на резюмета, търсенето на умения за обобщаване може да се измести към проверка на фактите и редактиране, както и към научаване как да се използва чатбот за тази задача. Такъв е случаят с калкулаторите например. Въпреки че те могат да изчисляват бързо и точно, аритметиката все още се счита за основно умение. Все още трябва да знаем достатъчно за това как да правим суми и други аритметични действия, за да знаем кога да използваме калкулатори в ежедневието си.

Важните умения на работното място все повече ще се насочват към "човешките" умения и способността да си сътрудничите с ИИ. Например:

- ◆ **Адаптивност.** Технологиите бързо променят нашия свят, така че способността да се справиш с тях или да ги изпревариш ще бъде от решаващо значение.
- ◆ **Критично мислене и преценка.** Умението да се разпознава неточността или възможността за грешка, да се знае кога и как да се проверят фактите ще бъде важно, особено когато точността има последствия.
- ◆ **Творчество и решаване на проблеми.** Това включва идентифициране на проблеми и прилагане на решения, търсене на нови приложения на съществуващи решения, може би в сътрудничество с изкуствен интелект.
- ◆ **Междучелностни отношения.** Фокус върху човешките умения за взаимоотношения, които свързват хората. Инструментите с изкуствен интелект като ChatGPT нямат чувства." (Източник: CIPD)⁽⁷⁾

AI в преквалификацията и повишаването на квалификацията

ИИ може да помогне на хората да се преквалифицират или да придобият нови умения - например чрез партньорството на Microsoft с [Ashoka](#) - глобална организация, която подкрепя социални предприемачи, ангажирани с намирането на иновативни решения на най-належащите социални, културни и екологични предизвикателства пред обществото. Като част от световната инициатива на Майкрософт "Техника за добро", в основата на това ново партньорство е [акселераторът на Майкрософт и Ашока](#) - програма, предназначена да насърчи екосистема от стартиращи предприятия, които се възползват от силата на изчислителните облаци и изкуствения интелект, за да решават социални и екологични проблеми. Microsoft предоставя достъп до технологии, експертни познания в областта на изкуствения интелект и облачните технологии, както и до ментори, които могат да помогнат на предприемачите да създават интелигентни решения, базирани на данни, да се свързват с пазарите и др.

ИИ трансформира начина, по който учим и развиваме умения, включително:

- ◆ Автоматизиране на процесите на куриране на учебно съдържание.
- ◆ Персонализиране на процесите на обучение, даване на повече възможности на учащите, повишаване на ангажираността и по този начин подобряване на процента на завършване и задържане на учениците.
- ◆ Подобряване на "микрообучението" (обучение на парче)
- ◆ Подпомагане на съвместното онлайн обучение
- ◆ Улесняване на оценяването, запазването и трансфера на формалното и неформалното учене
- ◆ Автоматизиране на анализите, които измерват ефективността на обучението, и други.
- ◆ Подобряване на "адаптивното обучение" (адаптиране на учебния опит в реално време въз основа на представянето на обучаемия и обратната връзка).

Ползите от ИИ за учащите

Ангажираност на обучаемите

Чрез използването на инструменти с изкуствен интелект индивидуалните графици, персонализираните учебни задачи, взаимодействието с учебни инструменти и личните препоръки са част от засилената ангажираност, от която може да се възползва обучаемият. Инструментите могат да се използват и за отчитане на ангажираността на обучаемите с цел повишаване на тяхната ангажираност и повишаване на интереса към учебното съдържание.

Достъп до учебни материали

Инструментите на изкуствения интелект могат да помогнат да се направи глобалното учебно съдържание достъпно за всички, включително за тези, които говорят различни езици, или за тези, които имат зрителни или слухови увреждания. Появата на софтуер, който разпознава езика и автоматично го превежда на предпочитания език, като същевременно създава субтитри към инструкциите, които се дават на обучаемите. Това също така открива възможности за достъп на учащите до учебно съдържание и материали, които не са налични в тяхното местоположение или на техния език.

Проекти, изработени по поръчка

Точно както търсачките използват човешката активност при търсене в интернет, за да предоставят персонализирани резултати от търсенето, изкуственият интелект може да се използва по подобен начин за проследяване на интернет активността, предпочитанията и възможностите за учене на обучаемите, за да се проектират, разработят и предоставят персонализирани проекти за тях. Както обяснява Wei LI в проекта "Ускоряване на изкуствения интелект от облака до границата" [2]. Това е много чудесно допълнение към проектно-базираното обучение, тъй като оценява обучаемия въз основа на неговите възможности за учене и скорост, за разлика от колективните възможности на групата за учене. Проектът може да бъде разработен по метод, който обучаемите ще схванат по най-добрия възможен начин.

Осигуряване на достъп за ученици със специални нужди

Възприемането на иновативни технологии с изкуствен интелект открива нови начини за взаимодействие на учащите се с учебни затруднения. Инструментите на изкуствения интелект могат да бъдат успешно обучени да осигуряват по-ефективен достъп до учене на учащи се със специални нужди, напр. хора с увреден слух, с увредено зрение, с аутизъм.

ИИ в организациите за ПОО

Изкуственият интелект е създал и продължава да създава нови решения за преподаване и учене в широк спектър от контексти, включително обучение на работното място, развитие на практически умения, осигуряване на професионално образование и обучение и други форми на образование. Изкуственият интелект променя съществено пазарите на труда, промишлените и обществените услуги и по-специално организацията на работните места. Въпреки че организациите за ПОО все повече интегрират ИИ в образованието и обучението, (според изследването, проведено в рамките на проекта Cur8) много от тях все още не са формирали смислени или стабилни отговори на технологичните промени.

Ефективността на професионалното образование и обучение зависи от връзките му с пазара на труда и неговата значимост. Независимо от контекста, всички организации за ПОО трябва да развият разбиране за настоящото и бъдещото значение на изкуствения интелект и да започнат да включват използването му в своето планиране. Далновидното мислене и, където е възможно, изпреварващите действия ще поставят организациите за ПОО, техните преподаватели и учащите се в позиция да процъфтяват в ерата на ИИ и да допринасят положително за икономическото, социалното и индивидуалното развитие.

Въздействие на AI върху уменията

Самостоятелно проучване: Въздействието на цифровизацията и изкуствения интелект върху уменията е една от четирите основни теми на проекта на Cedefop "[Цифровизация, изкуствен интелект и бъдещето на труда](#)". Проектът "анализира въздействието и движещите сили на цифровизацията и автоматизацията, стимулирани от напредналите в областта на роботиката, изкуствения интелект (ИИ) и други цифрови технологии, върху заетостта и променящите се потребности от умения и несъответствието между търсените и предлаганите умения. Той също така разглежда последиците от цифровизацията за нови форми на работа и учене, като например работа в платформи, работа на концерти или дистанционна работа, основана на ИКТ. Прозренията на проекта имат за цел да предоставят информация за политиката по отношение на бъдещето на професионалното образование и обучение."

В резюме

Използването на изкуствения интелект се увеличава във всички сфери на живота. Той бързо влияе на начина, по който живеем, работим и учим. Основното предимство на изкуствения интелект в обучението е възможността да се обучават машини и софтуер, които да автоматизират задачите и да предлагат на обучаващите се персонализиран, ангажиращ подход за повишаване на квалификацията и преквалификация.

Препратки и допълнителна литература

1. Разбиране на въздействието на изкуствения интелект върху развитието на уменията; UNECSO 2021 <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED612439.pdf>
2. 7 начина, по които изкуственият интелект трансформира обучението и развитието. <https://itchronicles.com/artificial-intelligence/ai-in-training-learning-and-development>
3. Как изкуственият интелект трансформира образованието и развитието на умения. <https://blogs.microsoft.com/blog/2019/10/07/how-ai-is-transforming-education-and-skills-development>
4. Изкуственият интелект (AI) и обучението на служителите - индустрия за електронно обучение. <https://elearningindustry.com/how-artificial-intelligence-transforms-employee-training>
5. Въздействието на изкуствения интелект върху обучението и развитието - индустрия за обучение. <https://trainingindustry.com/articles/learning-technologies/the-impact-of-ai-on-learning-and-development>
6. Въздействието на ChatGPT и други чатботове с изкуствен интелект върху бъдещето на работата - CIPD: <https://www.cipd.org/uk/views-and-insights/thought-leadership/insight/ai-chatbots?>

Тема: Насърчаване на критичната цифрова грамотност и управление на необходимите промени

В нашето забързано общество, в което голяма част от световната информация е на една ръка разстояние, сме склонни да вземаме бързи решения през цялото време. Изследванията на паметта и мозъка показват, че когато вземаме бързи решения, те се основават на интуицията, емоциите и "вътрешните усещания". Психолозите наричат това мислене "система едно". Навсякъде, където използваме система едно, не упражняваме голям контрол.

За да се предпазим от манипулиране и повлияване от дезинформация, трябва да проявим по-критично мислене. Просто забавянето на темпото и по-обмисленият подход могат да ни направят много по-малко податливи на дезинформация. Използването на по-обмислен подход ангажира нашия критичен ум, отнема повече време и ни помага да определим по-добре достоверността на представената информация. Критичният ум може да се упражнява и тренира, а също така може да действа като форма на съпротива срещу пристрастия, предразсъдъци, пропаганда и други форми на дезинформация.

Като се имат предвид сеизмичните промени в цифровия медиен пейзаж, са необходими и съответни промени в определението ни за критическа грамотност, за да може тя да отговаря на целта и да ни даде уменията, от които се нуждаем, за да общуваме и да се ангажираме ефективно.

Методологията Cur8 се основава на предложението, че критичните умения за цифрова грамотност са от съществено значение за създаването и улесняването на обучение, основано на умения.

Трябва да включим разбиране за добавената стойност на цифровите технологии: участие, принос, прозрачност и отчетност, разбира се, но също и дезинформация и взаимодействие на влиянието.

Много възрастни, както млади (така и не толкова млади!), нямат критични умения, за да преценяват точността на онлайн информацията. Въпреки че повечето потребители на интернет разбират, че не всяка информация, която намират онлайн, е вярна, много малко от тях проверяват нейната достоверност. (Освен това, въпреки че повечето хора са наясно с поне един от начините, по които се събира информация за онлайн потребителите, много малко от тях са наясно с всички начини или с начина, по който тя се използва).

Следователно има консенсус, че всеки модел на критична грамотност/умения за мислене в цифровата епоха трябва да включва осъзнаване на различните видове "дезинформация" и "дезинформация", както и на методите и мотивите, които стоят зад създаването им, напр. връзката между приходите от реклама и фалшивите новини. Това все по-често се нарича "критична цифрова грамотност".

Критична цифрова грамотност и създаване на учебно съдържание

Критичната цифрова грамотност е основно умение за създаване на учебно съдържание. Тя включва способността да се анализира и оценява критично цифровото съдържание. Тя е важна при създаването на учебно съдържание, защото позволява както на преподавателите, така и на учащите да развият редица умения, които са от решаващо значение за превръщането им в учащи през целия живот. За да станете цифрово грамотни, както вие, така и вашите обучаеми трябва да развиете умения, като например да използвате технологиите за търсене и създаване на съдържание, за решаване на проблеми и за въвеждане на иновации. Освен това трябва да можете да се свързвате и да общувате ефективно онлайн, да учите, да си сътрудничите с колеги и да откривате и споделяте нова информация.

Способността да се критикува цифрово и медийно съдържание позволява на хората, независимо дали са преподаватели или учащи, да идентифицират пристрастия и да оценяват посланията самостоятелно. Това насърчава ефимерните и много търсени умения на 21-ви век, служи като предпоставка за цифрово гражданство и действа като основа на грамотността като цяло.

Критичната цифрова грамотност е важна за учителите, защото им помага да развият активни и ангажирани мислители и творци в цифрова среда. Като изграждат цифрова грамотност, учителите полагат основите за пълноценно възприемане и разбиране на цифровите инструменти и онлайн ресурсите от страна на обучаемите - както в обучението, така и в ежедневието. От това следва, че специалистите по обучение и развитие трябва да развият собствените си критични умения за цифрова грамотност, за да могат ефективно да подкрепят възрастните обучаеми в развитието на тези умения.

Критичната дигитална грамотност дава възможност на преподавателите и учащите се да възприемат критично съдържанието, което е предпоставка за онлайн ангажираност, като идентифицират проблемите с пристрастията, предразсъдъците, погрешното представяне и достоверността. Към нея следва да се подхожда като към набор от способности и предразположения за цял живот и да се насърчава педагогически заедно с цялото цифрово обучение. То е необходимо за осигуряване на контекст и гарантиране на по-лесна проверка на достоверността на съдържанието.

Развиването на критична грамотност в областта на цифровите технологии предполага да се научим да оценяваме възможностите и рисковете, които предоставят цифровите медии, включително да се фокусираме върху техния демократизиращ потенциал и политически ограничения.

Ето някои знания и умения, необходими за насърчаване на критичната цифрова грамотност за създаване на учебно съдържание:

1. **Интелектуално любопитство:** любопитство, което води до придобиване на знания и защото то катализира нови идеи, стимулира качествени и нишови решения и вдъхновява уникални и ценни таланти.
2. **Куратор:** Курирането на цифрово съдържание е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва подбиране и организиране на цифрово съдържание по начин, който е смислен и подходящ.
3. **Определяне на приоритети:** Определянето на приоритетите на цифровото съдържание е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва определяне на най-важната информация и фокусиране върху нея.
4. **Слушайте с любопитство:** Слушането с любопитство е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва непредубеденост и желание да се учите от другите.
5. **Сътрудничество:** Сътрудничеството е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва работа с други хора за създаване и споделяне на знания.
6. **да идентифицира собствените си пропуски и ограничения в знанията:** Идентифицирането на собствените пропуски и ограничения в знанията е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва признаване на това, което не знаете, и търсене на информация за попълване на тези пропуски.
7. **Наблюдавайте тенденциите:** Следенето на тенденциите е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва поддържане на актуална информация за последните развития във вашата област.
8. **Адаптирайте се:** Адаптирането към новите технологии и тенденции е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва гъвкавост и готовност да промените подхода си при необходимост.
9. **Дизайн на обучението:** Проектирането на ефективно учебно съдържание е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва създаване на съдържание, което е ангажиращо, информативно и лесно за разбиране.
10. **Проучване и използване на ниши:** Проучването и използването на ниши е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва идентифициране на области на експертни познания, които не са добре покрити от съществуващите ресурси, и създаване на съдържание, което да запълни тези празнини.
11. **Осъзнайте значението:** Разбирането на значението на новите разработки във вашата област е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва разбирането на това как новите технологии или тенденции ще повлияят на работата ви.

12. **Установете контекста:** Установяването на контекста е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва предоставяне на фонова информация, която помага на учащите да разберат значението на съдържанието, което изучават.
13. **Преосмислете:** Преосмислянето на съществуващото съдържание е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва намирането на нови начини за представяне на информация, които са по-ангажиращи или ефективни.
14. **Мрежа:** Създаването на мрежи от контакти с други професионалисти във вашата област е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва изграждане на взаимоотношения с други хора, които могат да ви помогнат да сте в крак с най-новите развития във вашата област.
15. **Общувайте ефективно:** Ефективното общуване е важно умение за насърчаване на критичната цифрова грамотност. То включва представяне на информация по ясен, кратък и лесен за разбиране начин.

Това са само някои от знанията и уменията, необходими за насърчаване на критичната цифрова грамотност за създаване на учебно съдържание. Съществуват и много други умения, които могат да бъдат развити в зависимост от конкретните нужди на учащите и учебното съдържание.

Рамката за компетентност Cur8: Самооценка

Използвайте рамката за компетентност на Cur8, която може да бъде изтеглена от платформата Cur8 Learning Experience (LXP), [кликнете ТУК](#), прегледайте компетентностите на тема "Насърчаване на критичната цифрова грамотност (CDL) сред възрастните обучаеми и управление на необходимите промени" и направете самооценка на текущото си ниво на компетентност.

Започнете с попълването на проверката за компетентност Cur8, която е достъпна в LXP: <https://lxp.cur8learning.online/the-cur8-competence-check>.

След това създайте свой личен учебен план за развиване на компетентността си по "Насърчаване на критичната цифрова грамотност (CDL) сред възрастните учащи и управление на необходимите промени", като използвате страници **9-13** от [рамката за компетентност Cur8](#).

Критичната дигитална грамотност е в основата на всички теми за обучение, достъпни в платформата Cur8 Learning Experience Platform (LXP) <https://lxp.cur8learning.online/blog/>

Препратки

- ◆ Разбиране и развиване на цифровата грамотност | Светът на по-доброто обучение.
<https://www.cambridge.org/elt/blog/2022/04/07/understanding-developing-digital-literacy> .
- ◆ Защо е важна медийната грамотност в образованието? - Обучение. <https://equip.learning.com/why-is-media-literacy-important>
- ◆ Преподаване на критична дигитална грамотност - Folgerpedia. https://folgerpedia.folger.edu/Teaching_critical_digital_literacy
- ◆ Цифровата грамотност в образованието: какво е тя? - Acer for Education. <https://acerforeducation.acer.com/education-trends/digital-literacy-what-it-is-and-why-its-important>
- ◆ 14 критични умения за дигитална грамотност в обучението. <https://www.teachthought.com/learning/critical-digital-literacy-skills>
- ◆ Умения за електронно обучение до 2030 г.: цифрова грамотност - индустрия за електронно обучение.
<https://elearningindustry.com/elearning-skills-2030-digital-literacy>
- ◆ Разбиране и развиване на цифровата грамотност | Светът на по-доброто обучение.
<https://www.cambridge.org/elt/blog/2022/04/07/understanding-developing-digital-literacy>
- ◆ Развитие на цифрови умения | Jisc. <https://www.jisc.ac.uk/full-guide/developing-digital-literacies>

Тема: Улесняване на съвместното онлайн обучение

Улесняването на съвместното онлайн учене е все по-важен аспект на ХВП. Пандемията COVID-19 доведе до значително увеличаване на използването на онлайн платформи и инструменти за обучение. По необходимост тя масово ускори прилагането на стратегии за улесняване на всички видове онлайн обучение, включително начини за сътрудничество между преподаватели и обучаеми в онлайн контекст. Някои приложиха виртуални групови проекти и дискусии, докато други използваха стаи за почивка за дискусии в малки групи (например с помощта на Zoom или Teams). Бяха разработени много нови цифрови инструменти, за да се направи онлайн обучението по-ангажиращо и да се улесни по-добре съвместното обучение в онлайн контекст.

Улесняването на съвместното онлайн обучение включва съвместна работа за постигане на обща цел и създаване на среда, която насърчава сътрудничеството. Сътрудничеството в обучението означава, че учим нещо заедно, като работим в групи по задачи, проекти или концепции. Когато си сътрудничим, идеите ни се допълват взаимно, така че това помага да се разрушат информационните силози и да се подобри преживяването на всеки отделен учащ.

Ето някои стратегии, които могат да улеснят съвместното онлайн обучение:

- 1. Разработване на измерими учебни цели:** Разработването на измерими цели на обучението е един от крайъгълните камъни, които влияят на онлайн сътрудничеството.
- 2. Създаване на насоки за нетикет:** Много от нас са имали опит с връстници, които не са били любезни или уважителни. Установяването на насоки за нетикет може да помогне да се гарантира, че всички са на една вълна и знаят какво се очаква от тях.
- 3. Дайте на учениците достатъчно време за сътрудничество:** Затова е важно да дадете на учащите се достатъчно време за съвместна работа.
- 4. Осигуряване на техническа поддръжка:** Техническите проблеми могат да бъдат сериозна пречка пред сътрудничеството. Осигуряването на техническа поддръжка може да помогне да се гарантира, че учащите могат да си сътрудничат ефективно.
- 5. Давайте често обратна връзка:** Обратната връзка е важна част от процеса на учене. Честото даване на обратна връзка може да помогне на учащите да останат в правия път и да постигнат напредък по отношение на целите си.
- 6. Създаване на опит за сътрудничество в реалния свят:** Създаването на реални съвместни преживявания може да помогне на учащите да видят значението на това, което учат, и да го приложат в реални ситуации.
- 7. Насърчаване на чувството за групова общност:** Създаването на усещане за общност в онлайн учебна дейност може да помогне на учащите да се чувстват по-свързани и ангажирани с материала. Съвместните групови взаимодействия улесняват активното учене, споделянето на знания и насърчават социалното взаимодействие и подкрепящата общност на електронното обучение.

Инструменти за сътрудничество в подкрепа на онлайн обучението

Онлайн сътрудничеството е процес, при който цифровите технологии ни помагат да работим заедно, когато сме разделени. За провеждането на програми за смесено обучение, дистанционно обучение и за подкрепено самостоятелно учене е важно да се съберат учащите и да се включат в групови дейности. Има голямо разнообразие от онлайн инструменти за сътрудничество в обучението, от които можете да избирате, за да улесните това.

Налице е широка гама от инструменти за сътрудничество в онлайн обучението, които ви помагат да създадете истинска среда за електронно обучение в сътрудничество. Посетете темата за обучение на **Cur8 LXP** на [Инструменти за сътрудничество в подкрепа на онлайн обучението](#), за да видите примери и потенциалните им области на приложение. Инструментите са разделени на категории, които да съответстват на целта и задачите, които искате да постигнете.

Рамката за компетентност Cur8: Самооценка

Използвайки [рамката за компетенции на Cur8](#), която е достъпна за изтегляне от [платформата Cur8 Learning Experience \(LXP\)](#), [кликнете ТУК](#), прегледайте компетенциите на "Улесняване на съвместното онлайн обучение в CVET" и направете самооценка на текущото си ниво на компетентност. Започнете, като попълните [проверката на компетенциите на Cur8](#), която е достъпна на платформата LXP: <https://lxp.cur8learning.online/the-cur8-competence-check> .

Създаване на персонализиран учебен план за развиване на компетентността ви по " **Facilitating Collaborative Online Learning in CVET**" (Улесняване на съвместното онлайн обучение в областта на CVET), като използвате страници 14-18 от [рамката за компетентност Cur8](#)

Препратки:

- (1) 9 стратегии за насърчаване на съвместното онлайн обучение. <https://digitallearning.usf.edu/blog/9-strategies-to-promote-collaborative-online-learning>.
- (2) Certified Live Online Learning Facilitator (COLF) - LPI. <https://www.thelpi.org/certification/colf/>.
- (3) Възходът на онлайн обучението по време на пандемията COVID-19 | World <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/coronavirus-education-global-covid19-online-digital-learning/>.
- (4) Улесняване на съвместното учене: 20 неща, които трябва да... - InformED. <https://www.opencolleges.edu.au/informed/features/facilitating-collaborative-learning-20-things-you-need-to-know-from-the-pros/>.
- (5) УЛЕСНЯВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕТО. <https://olj.onlinelearningconsortium.org/index.php/olj/article/view/1769>.

Тема: Цифрово обучение и дизайн на цифровото обучение

Въведение

Цифровото обучение е напреднало от времето, когато за първи път е използван терминът "електронно обучение". То включва всичко, което включва обучение чрез технологии, като уебсайтове, електронни книги, социални медии и онлайн общности, онлайн лекции, вебинари и подкастове. То се е превърнало в жизнеспособен начин за развитие на хората в организациите.

В тази тема се дава определение за цифрово обучение и се разглеждат три широки категории: формално, неформално и смесено обучение. Тя изследва ролята на технологиите в обучението, техните предимства и недостатъци. Темата завършва с разглеждане на последните тенденции, като например по-широкото използване на технологии за сътрудничество и подходи към ученето.

Цифровото обучение играе все по-важна роля в повишаването на квалификацията, преквалификацията и продължаващото професионално образование и обучение (ППО). По-специално пандемията COVID-19 даде тласък на развитието и прилагането на цифровото обучение.

Цели на тази тема:

В тази тема се разглеждат различните видове цифрово обучение, неговите предимства, предизвикателства и ефективност. Тя има за цел да демонстрира основите на планирането/подготвянето на предложение за цифрово обучение. Посочват се аспектите на дизайна на обучението,

които трябва да се вземат предвид при планирането. След това ще имате възможност да проверите знанията си и да разгледате и, ако желаете, да изтеглите помощни материали.

Какво е цифрово обучение?

Няма общоприета дефиниция за цифрово обучение. Обикновено се счита, че това е "**обучение, което е улеснено, разрешено или опосредствано с помощта на технологии**" (CIPD, 2022). Примерите включват уебсайтове, електронни книги, видеоклипове, мултимедия, онлайн общности или отделна част от онлайн обучението.

Цифровото обучение се развива от CD-ROM и видеокасети до широка гама от официални пакети и продукти за електронно обучение. Подходите включват споделяне на знания или връзки към ресурси чрез сайтове на социални/интерактивни медии, гледане/участие в онлайн лекции, вебинари, подкастове или блогове.

Освен това технологиите за игри, изкуственият интелект (AI), виртуалната реалност (VR) и използването на изчисления в облак могат да осигурят обучение според нуждите на потребителите.

Растежът и развитието на различните видове цифрово обучение са бързи и постоянно се променят.

Каква е разликата между цифрово и електронно обучение?

Сигурно ви е познат терминът "електронно обучение", който се отнася до обучение, което се извършва онлайн. Термините са много сходни, тъй като електронното обучение е важна част от цифровото обучение, което се е разширило и включва други теми.

Както беше обяснено по-горе, цифровото обучение се отнася до използването на цифрови устройства и интернет за учене. Цифровото обучение може да даде на учащия възможност да работи със собствено темпо, както и да решава къде да се учи (например при дистанционно обучение). То може също така да предложи на учащия се гъвкавостта да избере кои части от даден курс или схема за обучение иска да разгледа или да потърси конкретни теми, за да подпомогне ученето на работното място и самостоятелното учене.

Видове цифрово обучение

Съществуват три широки категории практики, въпреки че определенията варират и съществуват припокривания между категориите:

- ◆ **Формално цифрово обучение** - формални курсове, предоставяни чрез технологии, често платени и акредитирани.

- ◆ **Неформално цифрово обучение** - предоставя възможности за подпомагане на неформалното учене на работното място, като използва форуми и общности за учене. Неформалното цифрово обучение често е свързано с управлението на знанията и курирането на учебно съдържание. Подходът на медийното сътрудничество (вж. по-долу) може да играе важна роля в обмена на знания, ученето чрез преживяване и дейностите за развитие на екипа. Нарастването на неформалните мрежи чрез онлайн инструменти също дава възможност за споделяне на знания в рамките на организациите и между общностите на практиката.
- ◆ **Смесено или подкрепено учене** - когато формалното и/или неформалното учене се комбинира ("смесва") с други видове учене. Например по-голямата част от учебното съдържание може да се предоставя чрез лекции или инструктаж лице в лице, но диалогът с други обучаеми, съвместните дейности и търсенето/достъпът до помощни материали се провеждат онлайн. Популярно съчетание е моделът на "обърната" класна стая, при който предаването на знания се извършва онлайн асинхронно, а обсъждането на това обучение се извършва синхронно, лице в лице или във виртуална класна стая.

Различни форми на цифрово обучение

За улесняване на дигиталното обучение се използват редица технологии, включително:

- ◆ Платформи за учебен опит (LXPs), виртуални среди за обучение (VLE), системи за управление на обучението (LMS), виртуални класни стаи, уебинари
- ◆ Приложения за социални медии, включително Twitter, LinkedIn, YouTube и Facebook
- ◆ Масови отворени онлайн курсове (MOOC)
- ◆ Интегриране на технологиите за смартфони в учебната среда приложения, като kahoot и sli.do, Padlet.
- ◆ ИИ, VR и машинно базирано обучение в средата за обучение, за да "пробутват" подходящо съдържание и ресурси на служителите.

Ползите от дигиталното обучение включват:

- ◆ Персонализиране и самонасочено учене
- ◆ Учене от типа "връстници обучават връстници"
- ◆ Налични "точно навреме"
- ◆ Достъп отвсякъде и по всяко време.
- ◆ Възможността да се достигне едновременно до неограничен брой служители/възрастни обучаеми, особено в разпръснати места или сложни организационни структури
- ◆ Единство/последователност на обучението
- ◆ Потенциал за постигане на намаляване на разходите/ефективност на разходите

- ◆ Намаляване на времето за предоставяне на учебно съдържание
- ◆ Възможност за проследяване на учебните дейности

N.B. Предоставянето на цифрово обучение на неподготвени и неподкрепени ученици едва ли ще бъде ефективно. Всяко онлайн обучение трябва да бъде представено по подходящ начин и да разполага с адекватни ресурси, включително подкрепа за учащите.

Предизвикателствата пред ефективното използване на цифровото обучение включват:

- ◆ технологични бариери, като например неравнопоставен достъп до надеждни устройства или Wi-Fi, липса на техническа поддръжка, рискове за киберсигурността.
- ◆ Липса на достъп до ИТ оборудване и/или основни ИТ умения.
- ◆ Отделяне на време - да се гарантира, че учащите ще намерят време за участие - по-лесно е да се пренебрегнат възможностите за цифрово обучение.
- ◆ Осигуряване на подходяща подкрепа на учащите
- ◆ Намиране на подходящо съдържание
- ◆ Враждебност на обучаемите към електронното обучение, особено ако в миналото са се съобразявали с електронното обучение в стил "кликни на следващия бутон, а накрая направи тест", или страх от споделяне на знания чрез социални инструменти.
- ◆ Бариери пред обучаемите, напр. чувство за изолация, липса на време, липса на мотивация за завършване на курсовете
- ◆ Липса на цифрова компетентност сред преподавателите/специалистите по обучение и развитие

На първо място трябва да се вземат предвид нуждите на обучаемия, а след това как технологията може най-добре да отговори на тези нужди.

Социални аспекти на цифровото обучение

Социалните и интерактивните медии предоставят възможности за сътрудничество, съвместно създаване, споделяне на съдържание и подобрена комуникация. Важно е да се помни, че социалните медии сами по себе си не са вид цифрово обучение, а инструмент, който може да се използва за обучение.

Термини като "социални медии", "социални мрежи" или "интерактивни медии" често се използват като взаимозаменяеми, като всички те свободно се отнасят до "второто поколение" (Web 2.0) интернет базирани общности, които насърчават взаимодействието и сътрудничеството между потребителите. За разлика от тях, обучението Web 3.0, при което мрежата е свързваща и интелигентна, ни носи възможности с ИИ.

Рамка и инструментариум за проектиране на цифрово обучение (кураторски материали)

Teesside University и Jisc UK разработиха *рамка и инструментариум за проектиране на цифрово обучение*. Рамката и инструментариумът са създадени, за да подпомогнат възпитанието и култивирането на цифровата увереност и умения на преподавателите, които разработват и провеждат курсове, като ги предизвикват да мислят за дизайна на обучението и пресечната точка на педагогиката и цифровите решения, за да очертаят пътя на учащия. Инструментариумът се състои от седем раздела и е предназначен да се използва от преподаватели, обучители и фасилитатори, за да информират своите курсови проекти.

Рамката и инструментариумът са свободни за използване (OER) и могат да бъдат изтеглени в PowerPoint тук:

<https://library.educause.edu/resources/2022/7/digital-learning-design-framework-and-toolkit>

Препратки:

- ◆ CIPD (2021): Цифрово обучение в икономиката след COVID-19: преглед на литературата <https://www.cipd.co.uk/knowledge/strategy/development/digital-learning-post-covid>
- ◆ Kerres, M. (2018). *Mediendidaktik: Konzeption und Entwicklung digitaler Lernangebote*. Berlin, Boston: De Gruyter Oldenbourg. <https://doi.org/10.1515/9783110456837>
- ◆ Kerres, M., & Buchner, J. (2022). Образование след пандемията: Какво (не) научихме за обучението. *Education Sciences*, 12(5), 315. <https://doi.org/10.3390/educsci1-2050315>
- ◆ Университет на Нов Южен Уелс (2022). Да се научим да преподаваме онлайн [видео]. https://www.coursera.org/lecture/teach-online/key-concept-planning-online-learning-717RN?utm_source=link&utm_medium=page_share&utm_content=vlp&utm_campaign=top_button

Допълнителен материал:

- ◆ Съображения за цифрово преподаване: дидактика и сценарии (Технически университет Дармщат) https://www.e-learning.tu-darmstadt.de/online_lehre/index.en.jsp

Тема: Оценяване в онлайн среда

Онлайн обучението е свързано както с предизвикателства, така и с възможности за оценяване.

Предизвикателства

Новите национални насоки изискват методи за удостоверяване на автентичността на обучението в онлайн среда. Най-вероятно това ще се прави чрез проверяване на изпитващите, като се използват или проверяващи на място, или оборудване с камера, което наблюдава учениците по време на изпитите. Онлайн преподавателите трябва да свикнат да предоставят цифрова обратна връзка за задачите вместо ръкописни бележки и да се запознаят с технологии, които спестяват време и увеличават количеството на обратната връзка, предоставяна на студентите.

Възможности

В онлайн контекста дискусиата придобива нова форма на инструмент за оценка. Онлайн обучението позволява много по-подробна оценка на дискусиата. От една страна, от учениците може и трябва да се изисква да публикуват определен брой коментари в дискусиите всяка седмица, които се оценяват според рубрики, подобни на тези, използвани за официални задачи. Това дава възможност за онлайн формативна оценка на обучението на учениците, която проследява доколко класът и отделните ученици разбират материята. Друга причина е, че онлайн дискусиите имат по-малко ограничения, отколкото обучението лице в лице; на учениците могат да се поставят задачи за изпълнение в онлайн дискусиа, за да се измери по-добре разбирането. Например, ако един клас има за цел да развие способността на учениците да оценяват и правят препоръки по въпроси, с които могат да се сблъскат на работното място, въпросите за дискусиа могат да предоставят хипотетични ситуации и да изискват от учениците да анализират тези ситуации и да предлагат решения.

Подходи за онлайн оценяване

Следните подходи помагат да се оценят знанията на учениците по дадена тема, както и техните умения за писане:

- ◆ **Бързо писане:** Като инструмент за предварителна или последваща оценка могат да се използват бързи текстове от 1 до 3 минути по дадена тема или голяма идея. Отговорите на учениците често показват какво те разбират или не разбират по дадена тема и дават на учителя представа за процесите на разсъждение, които учениците използват.
- ◆ **Графични органайзери:** Те включват диаграми на Вен, мрежи от думи/идеи или концептуални карти, диаграми на причините и следствията, блок-схеми и диаграми на последователността. Графичните органайзери могат да оценяват предварителни знания, да записват наученото по време на лекциите или четенето в клас или да организират знанията след ученето.

- ◆ **Писане в клозет:** Процедурата "клозет" се състои от дейности за попълване на празни места в изречения и параграфи, които могат да се използват за оценка на знанията. За изреченията могат да се използват помощни средства, като например лексикална банка. За по-обширен отговор на учениците може да се даде кратък разказ (например), за който те трябва да напишат завършек от един параграф. Мозъчната атака за тази дейност може да се направи по двойки или в малки групи и всеки ученик да напише своето заключение от един параграф.
- ◆ **Споделяне по двойки или писане по двойки:** Тези дейности гарантират, че всеки има възможност да говори и да обработва мислите си. Помолете за две минути мълчание, докато всеки ученик обмисля отговора си на подкана, текст, лекция и т.н. След това нека учениците се редуват да споделят разсъжденията си с партньор. След това някои размисли могат да бъдат споделени с цялата група.
- ◆ **Карти за влизане/излизане:** При влизане в час учениците отговарят на въпрос, поставен на дъската или на флипчарта (например изречение или кратък параграф), свързан с темата на урока за този ден. Алтернативно, от учениците може да бъде поискана "изходна карта", която дава представа за това какво са научили от дейностите през деня или какво предвиждат, че може да последва.
- ◆ **Размисъл на ученика:** Учителят може да насърчи учениците да размишляват върху постиженията и предизвикателствата си, като ги помоли да отговорят на въпроси, които предизвикват критично мислене:
 - Каква беше задачата ви, крайната цел или резултатът от тази дейност?
 - Кои са основните понятия и идеи, които открихте/научихте? Защо те са важни?
 - Как решихте проблема или задачата? Постигнахте ли целта си? Обяснете.
 - Бихте ли направили промени, ако трябва да го направите отново? Обяснете.

Как можем да използваме технологиите за оценяване на работата и какви са ползите от това?

Технологиите могат да позволят на работната среда да се превърне в място за оценяване на специализираните и професионалните умения по автентичен и удобен начин. Те могат също така да улеснят сътрудничеството и да дадат на възрастните учащи, които иначе биха се чувствали изолирани, усещането, че са част от обучаваща се общност.

Допълнителните предимства включват:

- ◆ Заснемане на умения на работното място на място (цифрово видео, аудио, фотография, уебкамери)
- ◆ Незабавно отразяване на обучението (мобилни устройства, свързани с интернет, електронни портфолиа)
- ◆ Ефективно сътрудничество между преподавателите и оценителите на работното място (уебконферентна връзка).

- ◆ Управление на оценяването в контекста (мобилен достъп до картите на компетенциите и записите на оценките).
- ◆ Предоставяне, оценяване и акредитиране на краткосрочни курсове на всяко място (електронни портфолиа, VLE)
- ◆ Удобно, сигурно подаване, връщане и съхранение на задачите (онлайн инструменти за управление на оценяването).
- ◆ Онлайн достъп до обратна връзка/информация (подкасти, гласови табла)
- ◆ Асинхронна и синхронна комуникация с преподаватели, колеги и наставници на работното място (гласови табла, VLE, електронни портфолиа, инструменти за социални мрежи, блогове).

Онлайн инструменти за оценка

Съществуват няколко подхода за оценяване, както е посочено по-горе. Щракнете върху примерите, за да научите повече (подбрано съдържание от <https://www.ispringsolutions.com>):

- [Онлайн тестове](#)
- [Въпроси за есе](#)
- [Дейности с плъзгане и пускане](#)
- [Онлайн интервюта](#)
- [Симулации на диалог](#)
- [Онлайн анкети](#)
- [Дейности от типа на игрите](#)
- [Партньорска оценка и преглед](#)